

Posudek oponenta

prof. PhDr. Miloš Matěj, Ph.D. et Ph.D.

Habilitační práce

METODY STAVEBNĚHISTORICKÉHO PRŮZKUMU A JEJICH VYUŽITÍ PŘI POZNÁVÁNÍ SAKRÁLNÍ ARCHITEKTURY NA PŘÍKLADECH KOSTELŮ NA SEVERNÍ MORAVĚ A VE SLEZSKU VZNIKLYCH OD POLOVINY 16. DO POLOVINY 17. STOLETÍ

Autor

Mgr. Lucie Augustinková, Ph.D.

Obsah a členění práce

Práce je členěna na hlavní kapitoly označené jako: 1. ÚVOD, 2. METODY VÝZKUMU A JEJICH VYUŽITELNOST, 3. METODY POUŽÍVANÉ PŘI STAVEBNĚHISTORICKÉM PRŮZKUMU, 3.1. SMYSL ZKOUMÁNÍ RENESANČNÍCH KOSTELŮ, 3.2. RENESANČNÍ KOSTELY JAKO BADATELSKÉ TÉMA, 3.3, ZKOUMÁNÍ RENESANČNÍCH KOSTELŮ SDRUŽENÝMI METODAMI SHP, 3.5. ZKOUMÁNÍ STAVBY SAMOTNÉ, 3.6. DRUHY STAVEBNĚHISTORICKÉHO PRŮZKUMU, 4. PODÍL METOD NA VÝZKUMU STAVEBNÍHO VÝVOJE, 5. VÝVOJ POZNÁNÍ KOSTELA SV. VÁCLAVA V MORAVSKÉ OSTRAVĚ V ZÁVISLOSTI NA VYUŽITÝCH METODÁCH JAKO PŘÍKLAD ROZŠÍŘOVÁNÍ A PROMĚN STAVU ZNALOSTÍ O SAKRÁLNÍ STAVBĚ (komplexní případová studie) a 6. ZÁVĚR. Dále následují materiály označené jako LITERATURA, PRAMENY, PŘÍLOHA a PROFESNÍ ŽIVOTPOPIS.

Posouzení úrovně zpracování teoretické části

Podle mého názoru je problém v samotném vymezení práce. Na jedné straně je nutno připomenout, že jako závazný podklad pro zpracování SHP (stavebněhistorický průzkum) byla Ministerstvem kultury České republiky certifikována metodika, a to právě proto, aby byly standardizovány nejen postupy a metody zpracování SHP, ale také jejich výstupy. Jinými slovy - všechny typologické druhy staveb (památek) ze všech období by se měly posuzovat stejně a stejnými metodami a postupy. Opravdu nelze zkoumat renesanční stavební konstrukce jinými metodami než například barokní.

Na druhé straně je jasné, že je zde určitý posun v poznání a že zde jsou některé druhy staveb (památek), které vyžadují pro své pochopení nadstandardní postupy a metody nad onen rámec daný metodikou SHP. Jedná se například o typologickou skupinu objektů těžby, výroby, dopravy, spojů a skladování, pro jejichž pochopení je naprosto nezbytná metoda analýzy konkrétní technologie určující lokaci, stavební vývoj a podobu staveb.

Co se týče nejobsáhlejší části práce, kapitoly 3.3.–3.6. (s. 20–81), jedná se o popis vcelku běžně používaných a známých metod doplněný několika příklady ze sledované oblasti sakrální architektury. Pokud by práce byla schopna skutečně reflektovat, systemizovat a věcně analyzovat v praxi používané metody SHP, pak by se jistě jednalo o nesporný badatelský přínos, což se bohužel nestalo.

Problematické je podle mého názoru pojetí také navazující kapitoly 4. PODÍL METOD NA VÝZKUMU STAVEBNÍHO VÝVOJE, respektive zde uvedené tabulky. Pokud by tabulka měla mít skutečnou vypovídací hodnotu, pak by bylo nutné nejprve vypracovat soupis využitých metod, jednoznačně je pojmenovat a definovat, a pak teprve zkoumat jejich podíl na poznání konkrétní stavby, včetně charakteristiky hlavních podkladů a výsledků jednotlivých aplikovaných metod. Obecné označení jako SHP není relevantní, protože zejména v období před schválením dnes závazné certifikované metodiky byla úroveň zpracování SHP a jejich výsledků nejednotná. Je zde srovnáno nesrovnatelné, protože u

mnoha objektů nebyly vůbec základní metody SHP aplikovány (tudíž nemohly přinést žádné výsledky). V tabulce to ovšem vypadá, že aplikovány byly a výsledky nepřinesly. Tím dochází ke zkreslení a znevěrohodnění výsledků výzkumu. Smysl by takové srovnání mělo pouze tehdy, pokud by všechny objekty byly zkoumány stejnými metodami a až poté by autorka vyhodnotila, které byly relevantní.

Kapitola 5. s názvem VÝVOJ POZNÁNÍ KOSTELA SV. VÁCLAVA V MORAVSKÉ OSTRAVĚ V ZÁVISLOSTI NA VYUŽITÝCH METODÁCH JAKO PŘÍKLAD ROZŠIŘOVÁNÍ A PROMĚN STAVU ZNALOSTÍ O SAKRÁLNÍ STAVBĚ, označená jako komplexní případová studie, je spíše chronologickým přehledem výzkumů a odborných příspěvků. Podle mého názoru by právě zde bylo namísto relevantně shrnout a kriticky zhodnotit závěry jednotlivých metod, jako například formální analýzy, archeologického výzkumu a výzkumu stavebních konstrukcí, a představit, co se o objektu jejich prostřednictvím zjistilo.

Závěrečná kapitola, kde se obecně očekává určité shrnutí, působí rozpačitě. S ohledem na vymezení práce bych očekával, že se autorka bude snažit vyrovnat s deklarovaným cílem práce, tedy opovědět na otázku proč, je podle ní důležité zkoumání typologického druhu „renesančních“ kostelů, kdy a jak lze nejlépe aplikovat konkrétní metody výzkumu a jaké výsledky je možné od nich očekávat.

Posouzení formální úrovně, literatury a pramenů

Jazyková a stylistická úroveň není příliš dobrá. Řada myšlenek se zde opakuje, v textu je několik překlepů (scházejí některá slova nebo spojky ve větách), neznělé předložky jsou ponechány na koncích řádků, popisky a citace v poznámkovém aparátu nejsou sjednocené ani úplné.

U některých citací literatury v poznámkách schází uvedení konkrétních stránek. Autorka neúplně cituje odkazy materiálů uložených v paměťových institucích, kde konkrétní prameny (součásti muzejní sbírky) mají své přesné zařazení a označení.

Některé důležité novější tituly, týkající se jak metod SHP, tak přímo sakrálních staveb na sledovaném území, v práci zmíněny nejsou. Namátkou práce Jiřího Bláhy (BLÁHA, Jiří, BUZEK, Jaroslav, KYNCL, Tomáš. *Atlas historických krovů České republiky*. ÚTAM AV ČR, Telč 2020.), Jana Veselého (VESELÝ, Jan. *Měřická dokumentace historických staveb pro průzkum v památkové péči*. Národní památkový ústav, Praha 2014.) a dále pak Dalibora Prixe, Romany Rosové, Michala Zezuly, Františka Koláře a dalších.

Vyjádření k originalitě

Z kontroly originality v programu Turnitin a vyhodnocení shody s www.cormieop.cz vyplývá, že autorka pracuje se stejnými reáliemi jako ve své doktorandské práci. Nicméně lze konstatovat, že se nejedná o plagiát.

Hodnocení

V zásadě lze konstatovat, že vymezení práce není dostatečně promyšleno a vysvětleno. Práce je spíše přehledem v praxi známých a využívaných metod a postupů bez hlubší analýzy a následné syntézy poznatků. Použitá literatura a odkazy na ni a prameny nejsou jednotné a úplné. Podle mého názoru předložená práce nespĺňuje požadavky kladené na habilitační práci. **Nedoporučuji k obhajobě.**

V Ostravě 19. dubna 2023

Prof. PhDr. ing. arch. Miloš Matěj, Ph.D. et Ph.D.